

RYNEK CUKRU

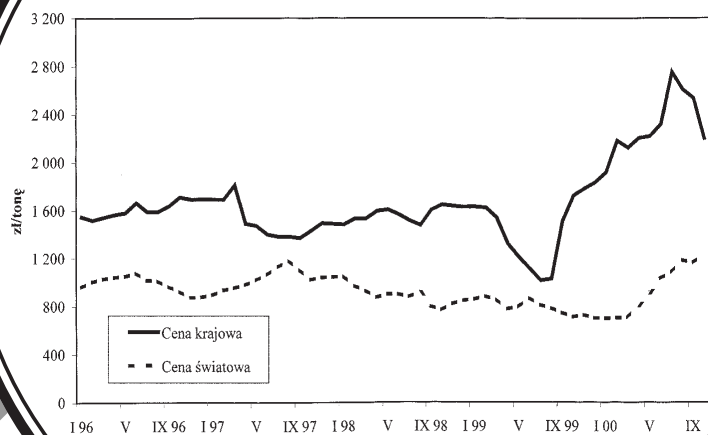
stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

**RAPORTY
RYNKOWE**

GRUDZIEŃ 2000

Światowe i krajowe ceny cukru białego
w latach 1996-2000

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński, Ł. Chudoba*
- III. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- IV. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- V. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VI. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński*
- VII. Handel zagraniczny – *J. Nowak*
- VIII. Interwencja na rynku cukru – *J. Nowak*
- IX. Inne środki słodzące – *P. Szajner, Ł. Chudoba*

**Przy publikowaniu fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 719

mgr inż. Janina Nowak

• ARR • Warszawa
Tel.: (0 22) 623-26-50

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 440

Raport zatwierdziła w dniu 21.11.2000 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w maju 2001 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Popyt na żywność /1/ • grudzień 2000,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /12/ • grudzień 2000,
4. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /19/ • marzec 2001,
5. Rynek pasz /9/ • kwiecień 2001,
6. Rynek mleka /20/ • kwiecień 2001,
7. Rynek ziemniaka /19/ • kwiecień 2001,
8. Rynek drobiu i jaj /19/ • maj 2001,
1. Rynek cukru /19/ • maj 2001,
9. Rynek mięsa /20/ • maj 2001,
10. Rynek zbóż /20/ • maj 2001,
11. Rynek rzepaku /19/ • czerwiec 2001,
12. Rynek ziemi rolniczej /4/ • czerwiec 2001,
13. Rynek owoców i warzyw /18/ • lipiec 2001.

POPYT NA ŻYWNOŚĆ

Od grudnia 2000 roku rozpoczynamy systematyczne publikowanie raportu dotyczącego wyłącznie popytu na żywność. Raport zawierał będzie dokładną informację o dotychczasowych i przewidywanych kierunkach rozwoju popytu na podstawowe grupy produktów spożywczych. Autorzy zaprezentują w nim szczegółową analizę aktualnego poziomu i struktury konsumpcji żywności w Polsce oraz determinujących ją czynników i uwarunkowań o charakterze makro- i mikroekonomicznym.

REASUMPCJA

Sytuacja na krajowym rynku cukru kształtuje się w sposób żywiolowy, mimo że w Polsce od sześciu lat obowiązują przepisy dotyczące regulacji tego rynku. Zmiany relacji podaży do popytu spowodowały, że notowane w sierpniu 1999 r. ceny detaliczne cukru wynosiły zaledwie 70% ceny sprzed roku, a w sierpniu 2000 r. wzrosły ponad dwukrotnie w stosunku do notowanych rok wcześniej.

Ujawniła się słaba cenowa elastyczność popytu. W 1999 r., w warunkach bardzo niskich cen spożycie cukru w gospodarstwach domowych wzrosło o 3,2%. Natomiast w bieżącym roku, wobec ograniczonej podaży i wzrostu cen, spożycie prawdopodobnie zmaleje do poziomu z 1998 r. W 2000 r. przewiduje się zwiększenie zużycia cukru w przetwórstwie spożywczym. W związku z tym całkowite krajowe zużycie cukru prawdopodobnie wzrośnie do 1590 tys. ton, tj. będzie większe o 10 tys. ton w porównaniu do szacowanych 1580 tys. ton w roku poprzednim.

Niestabilizowana sytuacja na krajowym rynku cukru przyczynia się do niestabilności sytuacji finansowej przemysłu cukrowniczego i plantatorów buraków cukrowych. W połowie 1999 r. strata netto branży cukrowniczej wynosiła 12,2% w relacji do przychodów (w końcu 1999 r. wzrosła do 15,8%), natomiast w połowie 2000 r. cukrownie osiągnęły 4,6% zysku netto. Ceny skupu buraków cukrowych w 1999 r. były zaledwie o 3,3% wyższe niż w 1998 r. i nie rekompensowały wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, jak również strat związanych z opóźnioną wypłatą należności dla plantatorów w niektórych cukrowniach. W 2000 r. przewiduje się wzrost cen skupu buraków cukrowych o ok. 5% w stosunku do poziomu ubiegłorocznego, a więc nadal niższy od stopy inflacji. Przewidywany wydatny wzrost plonów (z 338 dt/ha do 385-390 dt/ha) pozwoli jednak na osiągnięcie znacznie wyższych niż w 1999 r. przychodów brutto ze sprzedaży buraków cukrowych w przeliczeniu na 1 hektar uprawy i na 1 plantatora.

W sezonie 1999/00, wobec niedoboru podaży cukru na rynku krajowym, interweniowała Agencja Rynku Rolnego, dokonując sprzedaży ze swoich zapasów ok. 55 tys. ton cukru. Równocześnie w tym samym sezonie ARR zakupiła z kwoty C 66 tys. ton cukru na odnowienie zapasów. Poza tym Agencja udzieliła 39 cukrowniom poręczeń kredytowych na łączną sumę 580,5 mln zł. Również w bieżącym sezonie ARR została upoważniona do udzielenia takich poręczeń.

Na świecie po raz pierwszy od kilku sezonów zapowiadane jest zmniejszenie produkcji. Spadnie ona z ok. 135 mln ton w przeliczeniu na cukier surowy w dwóch minionych sezonach do ok. 129 mln ton w sezonie 2000/01, przy czym spadek ten ma wystąpić w krajach – głównych eksporterach, m.in. w Brazylii i Unii Europejskiej. Przy równoczesnym dalszym wzroście światowego spożycia ze 128,2 mln ton w sezonie 1999/00 do 130,4 mln ton w 2000/01 przewidywane jest zmniejszenie zapasów końcowych o 3 mln ton, do 58,6 mln ton na koniec sierpnia 2001 r. Powyższa perspektywa przyczyniła się do wzrostu cen cukru notowanych na giełdach światowych. Ceny cukru białego na giełdzie towarowej w Londynie, kontr. 5, wzrosły ze 172,7 USD/t w marcu do 259,8 USD/t w październiku br. Na giełdzie w Nowym Jorku wzrost cen cukru surowego był jeszcze większy – odpowiednio ze 140,6 USD/t do 243,1 USD/t.

W Unii Europejskiej w sezonie 2000/01 zmniejszono kwoty produkcji cukru A i B o ok. 500 tys. ton, tj. o 3,3%. Dalsze ograniczenie kwot przewidziane jest w dwóch następnych sezonach. Równocześnie rozważany jest projekt zasadniczych zmian regulacji rynku cukru na obszarze Unii Europejskiej, zmierzający do liberalizacji rynku cukru, przy równoczesnym utrzymaniu wsparcia plantatorów buraka cukrowego na zasadach stosowanych wobec innych producentów płodów rolnych.

W sezonie 2000/01 w Polsce zapasy początkowe szacuje się w wysokości ok. 109 tys. ton. W czasie kampanii w IV kwartale 2000 r. zostanie wyprodukowane ok. 1900 tys. ton cukru. Import kształtuje się na poziomie zbliżonym do sezonu minionego, tj. ok. 50 tys. ton. Łącznie w sezonie 2000/01 podaż cukru wyniesie ponad 2 mln ton. Zużycie krajowe, podobnie jak w sezonie minionym, kształtuje się na poziomie 1590 tys. ton. Ewentualna interwencja ARR nie zmieni zasobów rynku krajowego. Eksport wyniesie ok. 360 tys. ton. Na koniec sezonu zapasy będą zbliżone do zanotowanych na początku sezonu, co powinno zapewnić stabilizację krajowego rynku cukru (tab.1).

W sezonie 2000/01 w Polsce zapasy początkowe szacuje się w wysokości ok. 109 tys. ton. W czasie kampanii w IV kwartale 2000 r. zostanie wyprodukowane ok. 1900 tys. ton cukru. Import kształtuje się na poziomie zbliżonym do sezonu minionego, tj. ok. 50 tys. ton. Łącznie w sezonie 2000/01 podaż cukru wyniesie ponad 2 mln ton. Zużycie krajowe, podobnie jak w sezonie minionym, kształtuje się na poziomie 1590 tys. ton. Ewentualna interwencja ARR nie zmieni zasobów rynku krajowego. Eksport wyniesie ok. 360 tys. ton. Na koniec sezonu zapasy będą zbliżone do zanotowanych na początku sezonu, co powinno zapewnić stabilizację krajowego rynku cukru (tab.1).

Tabela 1

Bilans cukru
w tys.ton

Wyszczególnienie	Sezony				
	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01 prognoza
Zapasy początkowe w dniu 1 października a)	135	216	269	305	109
Produkcja	2240	2060	2063	1805	1900
Import	76	10	12	50	50
Zużycie krajowe w tym:	1650	1630	1600	1590	1590
w eksportowanych wyrobach o zawartości cukru powyżej 20%	30	30	20	20	20
Zmiana stanu rezerw (+) (-)	-72	+20	+1	-11	0
Eksport	513	407	440	450	360
Zapasy końcowe w dniu 30 września a)	216	269	305	109	109

a) Zapasy u producentów i w handlu.

Źródło: Dane GUS i szacunek autorów.

SUMMARY

Although the regulation of sugar market regime have been in force in Poland for six years the situation on domestic market is very volatile. Due to remarkable changes in market fundamentals retail sugar prices in August 1999 were lower by 30% as compared to those observed a year ago and doubled in August this year.

Demand for sugar showed low price elasticity. Having low level of prices in 1999, sugar consumption in households increased by 3,2%. On the other hand limited supplies and increasing prices this year will lead to decline in sugar consumption to the level observed in 1999. In crease in industrial use of sugar is forecast for the current year. Therefore total domestic disappearance of sugar is likely to in crease by 10 thousand tons to 1590 thousand tons versus 1580 thousand tons estimated in 1999.

Volatile situation on domestic market creates instability as regards financial condition of sugar industry and the producers of sugar beet. At the end of June 1999 net loss of the sugar branch reached 12,2% of generated revenue (15,8% at the end of 1999), while after six months of the year 2000 the enterprises generated net profit of 4,6%. Procurement prices of sugar beet in 1999 were just 3,3% higher than in 1998 and did not compensated in 50% the increase in the inflation rate and the losses generated in 1999 due to delays of the payments to sugar beet produces in case of some sugar plants. Procurement prices of sugar beet in the year 2000 are forecast to increase by about 5% (still below the inflation rate) as compared to the previous season. Projected substantial rise in sugar beet yield (from 338 to 385-390 dt/ha) will allow the producers to obtain gross margins per 1 hectare per and 1 producer at a significantly higher level than recorded in 1999.

Due to sugar shortages observed on domestic market in the 1999/00 season, the AMA conducted intervention sales of 55 thousand tons of sugar out of its stocks. Accordingly in order to replenish eroded stocks the

AMA purchased 66 thousand tons of sugar of quota C. Besides that the AMA granted 39 sugar plants with credit warranty for 580,5 mill PLN. The AMA has been entitled to grant such warranties in the current season too.

A decline in sugar production is expected on the world market for the first time since few seasons. According to the forecast sugar production is to decline from about 135 mill tons (in terms of raw sugar) recorded in the last two seasons to about 129 mill tons in the 2000/01 season. The decline will concern main exporting countries including Brazil, and the EU. Simultaneously world disappearance is expected to rise from 128,2 mill tons recorded in the 1999/00 season to 130,4 mill tons in the current season. Therefore the level of ending stock is likely to decline by 3 mill tons to 58,6 mill tons at the end of August 2001. Reflecting that the prices of white sugar (contract 5) at London Commodity Exchange increased from 172,7 USD/t in March to 259,8 USD/t in October this year. At the commodity exchange in New York the growth of raw sugar price was even higher – respectively from 140,6 to 243,1 USD/t.

The EU reduced sugar quotas A and B by about 500 thousand tons for the season of 2000/01. The quotas are to be reduced further in the next consecutive seasons. Accordingly the project of fundamental changes in sugar market regime (concerning liberalisation of sugar market with the same pattern of support to sugar beet producers as it is in caso of other markets) in the EU is being discussed.

The level of beginning stocks in the season of 2000/01 is estimated at approx. 109 thousand tons. Sugar output during sugar campaign in the IV quarter of 2000 is forecast at about 1900 thousand tons. Sugar imports will remain close to the level observed in the previous season, i.e. about 50 thousand tons. Total supplies of sugar in the 2000/01 season will amount to over 2 mill tons. Domestic use of sugar similarly to the previous season will total 1590 thousand tons. Eventual intervention of the AMA will not change to resources of the domestic market. Sugar exports will total about 360 thousand tons. Ending stocks are forecast to remain close to the level of beginning stocks observed this season, which would assure stabilisation of the domestic market (table 1).

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	Seasons				
	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01 forecast
Beginning stocks as of 1st October a)	135	216	269	305	109
Production	2240	2060	2063	1805	1900
Import	76	10	12	50	50
Domestic use of which:	1650	1630	1600	1590	1590
exported products with sugar content higher than 20%	30	30	20	20	20
Changes in stocks (+) (-)	-72	+20	+1	-11	0
Export	513	407	440	450	360
Ending stocks as of 30th September a)	216	269	305	109	109

a) Stocks at producers and in trade.

Source: CSO and the authors' estimations.